JAARVERSLAG 2025

Bestuur

Het bestuur was in 2025 als volgt samengesteld:

- Dhr. K.E. Koeman, voorzitter
- Dhr. J. Koekkoek, penningmeester en vicevoorzitter
- Mw. R.A. Gaal, secretaris
- Mw. J. Albers, lid
- Dhr. H. Beerding, lid en vicepenningmeester
- Dhr. M. Burger, lid en vicesecretaris
- Dhr. C. Groot, lid
- Mw. J. Kant, lid
- Dhr. G. Vermeer, lid

Op 23 maart 2025 overleed plotseling ons bestuurslid en bouwhistoricus Gerrit Vermeer op de leeftijd van 69 jaar.

Leden

Op 1 januari 2025 telde de vereniging 1238 leden. Op 31 december 2025 waren dit er 1192. Dat is een afname met 46 leden.

Vergaderingen

In 2025 kwam het bestuur elf keer bijeen. Er vond tweemaal een ALV plaats en wel op 10 april en op 30 oktober 2025, beide in de Zuiderkerk.
Tijdens de voorjaarsvergadering werd ons door Cees Rijnders van Stichting Vrienden van de Zuiderkerk een ingelijste afbeelding van het door onze vereniging gesponsorde gewelfpaneel ‘De toren van Baris’ aangeboden. Na het officiële gedeelte verzorgde de enthousiaste archeologe Dieuwertje Duijn een presentatie over de recente opgraving van de fundering van de oude Westerpoort en bracht zij de toenmalige stadsverdediging in kaart.
Op de najaarsvergadering vond stemming plaats over de, wegens wetswijziging, aangepaste verenigingsstatuten. In verband met te weinig stemgerechtigden (zoals aangegeven in de oude statuten) waren twee stemmingen nodig. In de laatste vergadering/stemmingsronde werden de hernieuwde statuten unaniem goedgekeurd. Na dit officiële gedeelte genoten zo’n 90 aanwezigen ademloos van een boeiende lezing door Ad Geerdink, voormalig directeur Westfries Museum. Centraal hierin stond het schilderij *De aankomst van Willem van Oranje in Enkhuizen*, van H.J. Scholten. Dit schilderij is door deelnemingen van de Vereniging Oud Enkhuizen, het Westfries Museum Hoorn, de Stichting Ondernemersfonds Enkhuizen en de Stichting Comité 21 mei 1572 op 19 mei 2025 aangeschaft.

Activiteiten Vrijwilligers

Op 18 april 2025 vond de jaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst plaats. De vrijwilligers werden ontvangen door het Zuiderzeemuseum voor informatie over de naamswijzigingen van *Binnenmuseum* in *Schathuys* en van *Buitenmuseum* in *Zuiderzeedorp*. Na afloop was het in ons clubgebouw De Waag tijd voor een informele voortzetting.

Cursussen

Op 24 en 31 mei en 7 juni verzorgde onze voorzitter Klaas Koeman een cursus Stadsgeschiedenis in de Waag. In het najaar (20 en 27 september en 4 oktober) volgde een cursus Architectuur. Beide cursussen werden goed bezocht en vielen in goede aarde bij de deelnemers.

Lezing

Drs. Peter Oud verzorgde op 5 april 2025 een lezing over Enkhuizer Schilders en mocht zich verheugen in een aandachtig publiek.

Stadswandelingen

Zes reguliere stadswandelingen werden georganiseerd tussen 4 juni en 13 augustus. Aan de orde waren de volgende routes/thema's: *Gommerkerspel*, *Koepoort en Plan Zuid*, *De tijd van Paulus Potter*, *VOC in Enkhuizen*, *Snouck van Loosenpark* en als laatste een route langs *Joods en ander Religieus erfgoed*.
In totaal wandelden 850 deelnemers met onze gidsen mee.
Daarnaast werd op 5 mei een stadswandeling gelopen met als thema *Oorlog*. Daaraan namen 120 mensen deel.

Steevast

De Steevast van 2025 bevatte weer veel interessante artikelen en verscheen, gewoontegetrouw, in september.

Open Monumentenweekend

Ook in september, de 13e en de 14e, vond het Open Monumentenweekend plaats. Een enorme publiekstrekker bleek vuurtoren De Ven, die door Rijkswaterstaat op zaterdag werd opengesteld met de restrictie dat bezoek alleen kon doorgaan als het niet regende. Alle mensen die voor het middaguur de lange wachtrij trotseerden hebben kunnen genieten van het prachtige uitzicht. Rond half twee ging het regenen en moest de vuurtoren worden gesloten vanwege de gladde metalen trappen. Gelukkig waren er nog voldoende andere interessante locaties te bezichtigen.

Oud Enkhuizen als gastheer

De vereniging Nederlandse Vestingsteden kwam op 4 april 2026 bijeen in Enkhuizen. De deelnemers waren zeer enthousiast en een aansprekende foto voor de Koepoort getuigde daarvan in het NHD.
In 2025 zijn de voorbereidingen gestart van het *NWO kinderwetenschapsfestival NEXT*. Het wetenschapsfestival *NEXT* vindt in 2026 plaats in Enkhuizen. Onze vereniging neemt deel aan de voorbereidende werkzaamheden in samenwerking met Archeologie West-Friesland, gemeente Enkhuizen en andere partijen.

Erfgoed

Oud Enkhuizen neemt periodiek, al dan niet digitaal, deel aan de vergaderingen van de Erfgoedcommissie. Regelmatig vindt er ook overleg plaats over het erfgoedbeleid tussen Oud Enkhuizen, de gemeente en Stadsherstel. Daarnaast zijn er contacten met MOOI Noord-Holland en Heemschut.

Stadsgevangenis

In 2025 is geprobeerd een verantwoorde nieuwe invulling aan de cellen te geven. Onder andere de gemeente, het Zuiderzeemuseum en de Reinwardt Academie verkenden diverse mogelijkheden. Helaas konden er nog geen definitieve afspraken worden ge-

maakt. De Stadsgevangenis heeft in 2025 in totaal ongeveer 3660 bezoekers ontvangen waarvan zo'n 1000 tijdens het Open Monumentenweekend.

Archiefwerkgroep

Ook in 2025 werd (vrijwel) elke laatste zaterdag van de maand de Waag 's morgens opengesteld voor leden en belangstellenden die informatie wilden halen, boeken wilden lenen of een mooie aanvulling voor ons archief kwamen brengen. De leden van de archiefgroep vulden ook dit jaar elke maand een informatieve rubriek in het gratis huis-aan-huis *Nieuwsblad Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland*.

Westerstraat 114-116

Op 9 april vond de rechtszaak plaats tussen onze vereniging en de gemeente Enkhuizen inzake de opheffing van de eerder opgelegde bouwstop. Hoewel de rechter ons niet in het gelijk stelde menen wij hiermee een signaal afgegeven te hebben dat we alert zijn en blijven ten aanzien van ons stedelijk erfgoed.

Publiciteit

Tijdens een zogenoemde 'vernissage' op 15 juli konden genodigden de presentatie van het verworven schilderij *De aankomst van Willem van Oranje in Enkhuizen*, van H.J. Scholten bewonderen. Daarna kon eenieder het bewonderen gedurende de openingstijden van het Stadhuis. Het schilderij zal daar hangen zolang het Westfries Museum nog wordt verbouwd. Daarna komt het daar op zaal te hangen.

In 2025 is op initiatief en onder leiding van onze webmaster Hans Franke een begin gemaakt met de herstructurering en herinrichting van onze (digitale) collecties en website. We werden lid van het Zijper Collectie Beheer Systeem (ZCBS). Deze (vrijwilligers-)organisatie ondersteunt vele musea en verenigingen in het land met raad en daad en een door hen gemaakte database programma.
In 2026 zal een vernieuwde website met voldoende zoekmogelijkheden en veilige opslag worden gelanceerd.
De huidige website voorziet nu al in een grote informatiebehoefte hetgeen blijkt uit de bezoekersaantallen: ten opzichte van vorig jaar is dat met ruim 500 toegenomen. In 2025 zijn er per maand gemiddeld 1938 unieke bezoekers op onze site geweest, dat is omgerekend zo'n 64 per dag. Men verbleef er gemiddeld korte tijd (4,5 minuut) en men zocht dan vooral naar foto's of haalde er bestanden. Bij dat laatste waren de volgende bestanden vooral populair: *graven Westerkerk-begraven*, *Steevast-register*, *Huwelijks-afkondigingen*, *Bouwhistorie-Nutszaal* en ook *Uitspraak-dd 17-6-2025*.

Samenwerkingen

In 2025 is onze vereniging een samenwerking aangegaan met zowel *Stichting Comité 21 mei 1572* als de *Stichting Kroniek van Enkhuizen*. Hoewel er nog af en toe activiteiten (moeten) worden ondernomen (denk aan het onderhoud van de borden) leiden genoemde stichtingen een inactief bestaan terwijl er kosten doorlopen (zoals bankkosten). Door de stichtingen financieel onder onze vleugels een plek te bieden kunnen zij bezuinigen en heeft onze vereniging er geen nadeel van. Hun tegoeden worden in onze jaarrekeningen apart vermeld.

Renske Gaal, secretaris

ARCHIEF EN BIBLIOTHEEK 2025

Vooral dankzij giften hebben wij in de Waag een bibliotheek waar bijna alles dat gepubliceerd is over Enkhuizen te vinden is. Ook dankzij schenkingen groeit ons archief nog steeds. De archiefwerkgroep heeft het mogelijk gemaakt dat zo langzamerhand te vinden is wat men zoekt. Wij zijn daar uiteraard nooit klaar mee, want de kratten, dozen, mapjes, foto's en boeken blijven binnenkomen. We hopen dat dat ook zo blijft.
Jammer genoeg heeft Maria Diez afscheid genomen van de archiefwerkgroep. Ze kreeg een aanbod dat ze niet kon weigeren. Van beroep is zij restauratrice, gepromoveerd in barokke kerkkunst. In Nederland valt op dit terrein niet veel te doen. Ze heeft incidenteel al in Zuid-Amerika gewerkt om kerken te restaureren, maar onlangs kreeg ze het aanbod van de minister van cultuur van Paraguay om een meerjarig project te leiden. Begrijpelijk koos zij ervoor dit op zich te nemen. Zij heeft voor de vereniging veel werk gedaan: ons kunstarchief is door haar gefotografeerd en toegankelijk gemaakt zodat alle schilderijen, etsen, tekeningen etc. te vinden en te bekijken zijn. Wij zullen haar enthousiasme, professionaliteit en hartelijkheid enorm missen.

Heeft u belangstelling voor het archief of onze bibliotheek, of wilt u onze prachtige Waag eens rustig bekijken, kom dan gerust langs. Elke laatste zaterdag van de maand tussen 10.00 en 12.00 uur zijn wij open voor publiek. Vrijwilligers van de archiefgroep kunnen u dan laten zien wat wij allemaal hebben staan in ons archief, boeken lenen (alleen voor leden), in onze fotoboeken bladeren of alleen een kopje koffie drinken. Als u vragen heeft over bepaalde panden in de stad of kwesties die op bouwkundig gebied in onze stad spelen bent u ook welkom. Ook kunt u tussen onze zogenaamde 'dubbele exemplaren' snuffelen. Dit zijn boeken die wij dubbel hebben en die in goede staat zijn. Voor een klein bedrag zijn er mooie boeken te koop. Als u liever thuis zoekt naar wat er allemaal bij ons te vinden is, kunt u gebruik maken van onze website, vooral ons fotoarchief is erg leuk om te bekijken.
Wilt u alleen iets komen brengen, dan kan dat ook op de meeste maandagochtenden tussen 10.30 en 12.00 uur. De vrijwilligers die dan in de Waag aan het werk zijn zullen u graag ontvangen. Wilt u zeker weten dat we open zijn, kijkt u dan op onze website: www.oudenkhuizen.nl. We hopen u binnenkort eens te ontvangen in de Waag.

Namens het archiefcollectief bestaande uit:
Walter van Dam, Siem Duys, Charissa Franke-Roskam, Hans Franke, Renske Gaal, Cees Groot, Saskia de Jong, Jan Koekkoek en Tejo Teunen.

Jorien Kant, archivaris Vereniging Oud Enkhuizen

JAARVERSLAG VAN DE GIDSEN 2025

De zes stadswandelingen waren, mede door het fraaie weer, weer een groot succes. We hebben tijdens de zes wandelingen 850 deelnemers kunnen verwelkomen.

Daarnaast was er op vijf mei ook een stadswandeling vanwege de viering van 80 jaar bevrijding. Bij deze wandeling waren er 120 deelnemers.

Tijdens de evaluatiebijeenkomst met de gidsen hebben we afscheid genomen van Ferry Verboom. Vanwege zijn gezondheid stopt hij als gids en met zijn activiteiten bij de gidsencommissie. Hij was vanaf 2000 gids van Oud Enkhuizen en vanaf 2006 ook actief lid van de gidsencommissie. Tine Eggers en Carla Moonen zijn vanwege hun gezondheid ook gestopt als gids.
Leo Kooijman was al gids en neemt nu ook plaats in de gidsencommissie.

Andere activiteiten in 2025:

- 17 juni: een wandeling voor Welwonen.
- 12 september: met vijf gidsen wandelingen voor het Zuiderzeemuseum.
- 13 september: met twee gidsen wandelingen tijdens de Open Monumentendag; het thema was 'Architectuur'.
- 11 oktober: een wandeling met twee gidsen in het kader van de viering van 50 jaar Klipperrace.

Al deze activiteiten zijn alleen maar mogelijk geweest dankzij de inzet van een fantastische groep gidsen die zich altijd weer spontaan aanmeldt voor een stadswandeling en zich verdiept in de historie van de stad.

Wij hopen dat u ook het komend seizoen met ons meewandelt. Een overzicht van de wandelingen staat op de achterkant van dit boekje.

De Wandelcommissie
Joke Appelo, Cees Groot, Leo Kooijman en Ferry Verboom